משנה · אחרונים · רש״ש · סדר מועד

רש״ש על משנה סוכה

רבי שמואל שטראשון [הרש"ש]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

רש״ש על משנה סוכה

רבי שמואל שטראשון [הרש"ש]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/רשש-על-משנה-סוכה/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
משנה א 4
משנה ב 4
משנה ד 4
משנה ה 4
פרק ב 5
משנה א 5
משנה ב 5
משנה ג 5
משנה ד 5
משנה ו 6
משנה ח 6
פרק ג 6
משנה ח 6
פרק ד 6
משנה ה 6
משנה ז 7
משנה ח 7
משנה ט 7
משנה י 7
פרק ה 7
משנה א 7
משנה ב 7
משנה ג 8
משנה ד 8
משנה ז 9

פרק א

משנה א

במשנה סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים כו'. עמש"כ בריש עירובין בס"ד:

בתוי"ט ד"ה ב"ש פוסלין כו'. וב"ה ההוא מב"ל לעושין סוכה בחש"מ. ר"ל דדרשי' ג"כ הקרא בסירוס כב"ש סוכות תעשה בחג וכ"מ להדיא לקמן (כ"ז ב') ודרשה דר"א שם הוא משבעת הימים וחכמים דשם וב"ה דהכא דרשי ליה לדרשה דלקמן (כ"ג) בפלוגתת ר"י ור"מ וזה דלא כב"י סס"י תרל"ז שכ' דרבנן ילפי הא דעושין סוכה בחש"מ מדכתיב שבעת ימים דה"ק סוכות תעשה לך באיזה יום מז' הימים דא"כ מ"מ דרשה דב"ש מחג מ"ע ליה ב"ה ועוד דלדבריו המ"ל דב"ש א"ל כרבנן דעושין וזה מדרשה דשבעת ימים ודרשה דידהו מחג:

משנה ב

ברע"ב ד"ה אם אין דיורין כו' דבהא כ"ע מודו שהתחתונה כשרה בסכך העליונה שהגג שלה אינו גג. תמוה דהרי לגג הוא ראוי אלא טעמא דסכך העליונה אינה חשוב סכך אחר שא"ר לדור תחתיו. ועי' רש"י בד"ה כ"א רב דימי ובד"ה ומשני:

משנה ד

במשנה וסכך על גבה. לעיל (ט' ב') הגי' על גבן ועי' תוי"ט ומיהו על גבה נמי ניחא וקאי על דלעת וקיסם ר"ל שהן ל"נ משא"כ אילן שהוא ל"ז בכ"ד אבל גם גפן הוא ל"נ הגפן תתן פריה והיא כפורחת עלתה נצה ועוד טובא ומ"מ לפי' הר"ן גי' על גבן עולה טפי דקאי אשלשתן:

משנה ה

במשנה וכולן שהתירן כשירות. בריש חולין מדייק הגמ' וכולן ששחטו אהייא אילימא אחש"ו עלה קאי ואם שחטו מב"ל ועי' ט"ז סי' תרכ"ט סקי"ז וגי' הרי"ף והרא"ש ואם התירן וכ"ה בגי' המשנה שבירושלמי והתוס' לקמן ע"ב בד"ה אין העתיקו ואם היו מותרות:

פרק ב

משנה א

ברע"ב ד"ה עבדים כו'. דמ"ע שהז"ג נשים פטורות כו' וכ"כ רש"י. לכאורה קשה דהא לקמן בגמ' (כ"ח) ממעטינן נשים בסוכה מהלכתא ע"ש. אמנם עי' במל"מ פ"ו מהל' מלכים ה"ז סד"ה ודע ובדבור הסמוך עוד ראיתי ותעמוד על עומק כוונת רש"י ז"ל:

משנה ב

במשנה המעובה כמין בית אע"פ שאין הכוכבים נראין מתוכה כשרה. הפוסקים הביאו הירושלמי הד"א צריכין הכוכבים נראין מתוכה רל"א בכוכבי חמה שנו ופי' בו דמלשון כשרה קדייק דמשמעה בדיעבד וכתב הגר"א ז"ל בסי' תרל"א סק"ג וצ"ל מ"ש ת"ר אין כו' (היא גי' הרא"ש) אפי' לכתחלה וצ"ל דתני אגב סיפא לישנא דכשרה דהוא לשון דיעבד ודוחק ול"נ דגם רישא דברייתא בדוקא קתני לישנא דדיעבד אבל היינו אליבא דב"ש (דרישא אשמעינן מה דכשר לכ"ע כמבואר) דגזרו אטו כוכבי חמה דאפי' דיעבד פסול אבל לב"ה דאפי' בכוכבי חמה מכשרי דיעבד בכוכבי לילה שרו אפי' לכתחלה. אולם מדברי הר"ן למדתי דדיוקא דהירושלמי איננו מלשון כשרה דהרבה מצינו לשון זה אפי' בלכתחלה (עי' סוגיא דריש חולין) אלא דלישנא דמתני' קשיתיה דודאי בית מעובה ביותר דלא די שאין כוכבי חמה נראין אלא אפי' גשמים אין מנטפין (ועיין ריש מכילתין בתד"ה כי עביד וצ"ע) וא"כ כיון ששנה תחלה כמין בית (שזה כולל יותר) מאי קאמר תו אע"פ שאה"כ כו' להכי דייק הירושלמי דאין כשר אלא דיעבד לכן קאמר שפיר אע"פ כו' שאינה מעובה כ"כ אינה כשרה ג"כ אלא בדיעבד וכה"ג פירש"י בגיטין (פ"ו רע"ב) ובקדושין רפ"ג בגמ' וברישא דברייתא ל"ג המעובה כו' אע"פ כו'. אלא כגי' הרא"ש ונכון בס"ד:

משנה ג

ברע"ב ד"ה ועולין לה כו' איידי דבעי למתני סיפא כו' כ"כ רש"י. ונ"ל דלפמש"כ התוס' בעירובין (מ"ג) בשם הרשב"ם דמותר ליכנס בקרון או בספינה אפי' בשבת והנכרי מוליכן אפי' חוץ לתחום ע"ש איצטריך לגופייהו וזהו דאשמעינן:

משנה ד

בתוי"ט ד"ה העושה כו' ולא סמכה עליהן כו'. ר"ל דלא ליפסל לר"י לעיל בגמ' (כ"א ב') משום מעמיד במחובר עי' ר"ן שם וכן משום שלא ישתמש בסכך כדלעיל (כ"ב ב') בתד"ה שתים:

משנה ו

במשנה ועוד אר"א מי שלא אכל יו"ט הראשון כו' כצ"ל ותיבת לילי מיותרת ועי' מהרש"א בתד"ה אי בעי והנה לפי' התוס' לקמן בד"ה חזר וכן לפירש"י להס"ד נראה דפי' יו"ט הראשון כל ז' ימי החג וקרי להו ראשון נגד יום השמיני שנקרא אחרון (ודלא כתוי"ט שנדחק) ויהיה ראיה מכאן דאף חוה"מ נקרא יו"ט דלא כמ"א ר"ס ת"צ:

משנה ח

במשנה מעשה וילדה כו' וסיכך כו' בשביל קטן. הפ"י תמה איך שייך חינוך בקטן ב"י ונעלם מכ"ת דברי מהרש"ל ביבמות (ט"ו) שפי' שהיה לה קטן אחר שהיה צריך לאמו ולא זז ממנה ובשבילו סכך וש"י וכ"מ לשון הר"ן וא"ש דל"ת וילדה בן אך צע"ק הא דאיתא בחגיגה (ו') השיב רבי כו' עד יגמל הנער ופירש"י ומשנה ראשונה הוא יכול לרכוב כו' וי"ל שאני שמואל דחכמה יתירה היתה בו שהרי הורה דשחיטה כשירה בזר בהיותו בן ב' שנים:

פרק ג

משנה ח

במשנה אר"מ כו' בגימוניות של זהב. ק"ל לפ"מ שכ' התוס' לעיל (ל"א ב') בד"ה הואיל דלהכי לרבנן א"ע בב"ת אם אוגדין אותו שלב"מ משום דאין זה דרך גדילתו בזהב שהוא דומם הרי לא שייך בו ד"ג וא"כ לכ"ע יעבור בב"ת. ונ"ל דגימוניות בנפרד הוא גימון דאיתא במשנה ספ"ה דשבת ומפרשין בגמ' בר נירא והוא גמי כדפי' הרמב"ם והוא מגדולי קרקע ושל זהב פי' שהיו מחופין זהב כמו שן של זהב שם פ"ו מה שפי' הרמב"ם מכוסה זהב וראיית ר"מ הוא מהגמי דאלו זהב לכ"ע אין בו ב"ת כיון שאינו מגדולי קרקע:

פרק ד

משנה ה

במשנה רא"א ליה ולך מזבח. מש"כ התוי"ט ובכתובים (ר"ל מצינו שם יה) מן המצר כו' ענני במרחב יה ל"ד דמרחב יה לרב ולרבא אחת הן ולר"ח קאי בתיקו. ומש"כ על המהרש"ל דא"ה כו' הל"ל ורבא אריו"ח כו' אינו מוכרח עמש"כ בהרא"ש פ"ק דעירובין סי' ז' ומש"כ בסופו ואע"ג דהירושלמי חולק על גמ' דידן כו' לי יראה דט"ס בירושלמי וצ"ל הוי רב דו אמר הללו יה (ר"ל ב' תיבות) והפשיטות היא מדאמר ר"ח על ר"מ של"נ

לקדשו משמע דהוא בעצמו ס"ל דצריך לחלקו ולקדשו וע"ש בק"ע. ודע דהירושלמי הזה הוא ג"כ במכילתין פ' דלעיל הל"י ולחנם הרחיקו התוי"ט למגילה:

משנה ז

בתוי"ט ד"ה מיד התינוקות כו' ואין בדבר משום גזל. ר"ל גזל דדבריהם כת"ק דר"י כו' משמע דלר"י הוי גזל דאורייתא והא ליתא כדפי' הר"ב שם והוא מהגמ':

משנה ח

בתוי"ט ד"ה מלמד שחייב אדם כו' וכתיב בפ' עשר תעשר כו'. מלשונו משמע דקרא קמא שהביא הוא בפ' אחרת ובאמת שניהם בפ' אחרונה דעשר תעשר ולשון רש"י בזה מדויק והוא ז"ל לא העתיקו כראוי. ומש"כ עוד דשלמי שמחה א"ד אה"ש דדוקא ביו"ט פליגי כו' ג"כ ל"ד דש"ש לכ"ע מביאין ביו"ט וע"ש בד"ע דמוכח להדיא מהגמ' דאף לב"ש מביאין:

משנה ט

בתוי"ט ד"ה רי"א בלוג כו' ובטעם דלוג אפשר שסובר כראב"י כו'. גם לרבנן י"ל משום דסתם מנחת נדבה הוה עשרון בלוג שמן ויותר נראה דיליף מלוג שמן דמצורע למתן בהונות שבא בפ"ע. ומש"כ ועוד אפשר דיליף ממצורע עני שמביא לוג א' למנחתו תימה דמנחתו טעונה ג' לוגין:

משנה י

במשנה היה ממלא מן הכיור. לפמש"כ התוס' בב"ב (ס' ב') ד"ה מים דמי בורות פסולין לנסוך וכ"כ הרשב"ם שם (ע"ט) ד"ה מים וכ"מ לקמן בתוס' ד"ה מנה"מ קשה דהאר"ל בזבחים (כ"ב) דמי מקוה כשרין לכיור וא"כ מאי פסקא למלאות מן הכיור. ודוחק לומר דאתיא כרי"ש שם דאמר מי מעין הם וכן הרמב"ם פסק לשניהם ועמש"כ בסוטה (ט"ו ב') בס"ד:

פרק ה

משנה א

בתוי"ט ד"ה ירדו לע"נ כהנים ולוים כו' גם ישראלים אינם אסורים אלא מעזרת כהנים ולפנים (פ"א דכלים מ"ח):

משנה ב

בתוי"ט ד"ה של ק"כ כו' ואני מצאתי במס' סופרים כו' ונעלם מכ"ת שכן איתא בירושלמי בפ' כל כתבי:

משנה ג

בתוי"ט ד"ה מבלאי מכנסי הכהנים כתבו התוס' תימא כו' ולי קשה גם מצנפת. [נ"ב מרן בכ"מ פ"ח מהל' כלי המקדש דין ו' כתב וז"ל. וצריך טעם למה השמיט רבינו מצנפת ואפשר כתונת וה"ה למצנפות. א"נ משום דמצנפות דקות ביותר ולא חזו לפתילות ולכך השמיטם. מהגרמ"ש]:

בתו"ח לתוי"ט ד"ה מבלאי כו'. ול"נ דאה"נ רק באבנט בא לאשמעינן דהיה של בוץ ולא של כלאים כו'. ונעלם ממנו גמ' דשבת (כ"א) דמקשה מינה להא דתני רב"ח דפתילות שא"מ בהן בשבת א"מ בהן במקדש וע"ש בפירש"י והכי הל"ל דאשמעינן דלשמחת בהש"א מותר אפי' משל צמר כדמשמע שם או דדוקא הני משום דאין ראוין למקדש אבנט משום צמר שבו ומכנסים מפני הכבוד דהיו לכסות בשר ערוה. ועי' שו"ע או"ח סי' קנ"ב סכ"א. וגם לשון התוס' תמוה במש"כ שגם היא היתה של שש דהא של צמר נמי מותר ואולי דס"ל דלפי מאי דמשני התם אהא דמקשה תו מהא דתני רב"מ בגדי כהונה כו' פתילות למקדש כו' לא דבוץ גם קושיא ראשונה ממתני' מיתרצא בהכי וכמ"ד דאבנטו כשהן של כה"ד של שש לבד ודוחק. ועוד דהא קי"ל הלכה כרבי דהיה של כלאים יותר טוב לאוקמי מתני' אליבא דהלכתא ושמחת בהש"א שאני. ועוד דסתם מתני' ביומא (ע"א ב') משמעה כרבי מדקאמר מוסיף עליו כ"ג כו' משמע דבד' הבגדים שוים. ומזה תקשה ג"כ לדעת ריב"א בתוס' לעיל בגמ' (ה') דמחלק בין מצנפותם. ועי' בש"א סי' כ"ט:

משנה ד

במשנה והלוים בכנורות כו' בלא מספר. לכאורה גוזמא קתני. ונ"ל דכלפי ששנינו בערכין פ"ב גבי כלי שיר דקרבן אין פוחתין כו' ובאינך תני נמי דאין מוסיפין קאמר הכא בלא מספר ר"ל שלא היה להם מספר קצוב דפוחתין ומוסיפין:

ברע"ב ד"ה ע"ג המזבח כו' כשחל ע"פ בשבת כו' דלא שכיחא כ"ה שיבא ע"פ בשבת. בגמ' איתא דליתא בכל שנה ושנה. והרע"ב לא דק בזה במחכ"ת דא"כ מאי פריך מע"ש שבתוך החג והתוי"ט לא הרגיש בזה והעתיק עליו תירוץ הגמ' דדחינן ליה:

בתוי"ט ד"ה ובמוספין כו' ומה"ט ניחא דלא חשיב ר"ה כו'. ל"ד במחכ"ת דבלא"ה ל"ק מזה דליתא בכל שנה כדאמרי' לקמן בגמ' דלהכי לא חשיב ע"פ שחל בשבת גם מש"כ הר"ב דע"פ שחל בשבת הוו נ"ז תקיעות והוא מפי' הרמב"ם לכאורה צ"ע דהא מתני' ע"כ ר"י היא דאל"כ תקשה דליתני גם עה"פ ומאי שייר דהאי שייר ולדידיה לא הוי אלא נ"א תקיעות. ואולי לזה כיון הרע"ב באמרו זימנין דמוסיפין עד נ"ז. ור"ל אם היה כת הג'

מרובה דנצרכה גם לשלש. ועוד י"ל דלפי מאי דמסיק דליתיה בכל שנה לא קתני אתיא מתני' אף לרבנן ואפ"ה לא תני עה"פ משום דזימנין דלא נצרך כלל לג' או אפי' לשנות כגון שהיה עמה מועטים (עי' לקמן תוד"ה שייר) והוה כמו דליתא בכל שנה ואכמ"ל:

משנה ז

ברע"ב ד"ה ומקריב לאתויי קיץ המזבח כו' לוקחין ממעות המותרות משירי הלשכה כו'. והוא תמוה ועי' פירש"י ובפ"ד דשקלים:

בתוי"ט ד"ה מלפניה. כתב הר"ב אם חל שמיני כו' וכן ל' רש"י וה"ה ז' דפסח כו' וב' דר"ה. אגב שיטפיה ל"ד דאפי' אם חל בשבת עצמו אינו בד"ז שיהיו כולם שוין דהא לא שנינן אלא בג' פרקים ופירש"י בג' רגלים וכ"מ מהלמוד דמאחד שעריך בשעה כו'. וא"ז אלא בג"ר שחייבין בראיה: